NGHIÊN CỨU KHẢ NĂNG SINH TRƯỞNG VÀ PHÁT TRIỂN CỦA GIỐNG HOA CÚC BẤT TỬ TRONG ĐIỀU KIỆN KHÍ HẬU MIỀN BẮC

Nguyễn Như Toản
Trường ĐHTĐ Hà Nội

Tóm tắt: *Hoa bất tử hay còn gọi là cúc bất tuyệt (Xerochrysum bracteatum), là một loài thực vật thuộc họ Cúc (Asteraceae). Khi trồng cây hoa cúc bất tử trong nhà lưới trong điều kiện khí hậu miền Bắc có tỷ lệ nảy mầm của hạt trung bình là 92,11%, tỷ lệ cây con cấy chuyển sống trung bình là 96,29%. Ở điều kiện tự nhiên khí hậu miền Bắc cây hoa cúc bất tử sinh trưởng và phát triển khá tốt, cây có chiều cao trung bình là 130,33cm, số trên thân chính là 42,18, giai đoạn sinh trưởng lá có chiều dài là 18,30cm và chiều rộng là 3,59cm. Không thấy xuất hiện sâu bệnh trong suốt quá trình gieo trồng.*

Từ khóa: *Hoa, bất tử, sinh trưởng, phát triển, khí hậu, Sinh thái*

Nhận bài ngày 20.03.2025; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 30.05.2025
Liên hệ tác giả: Nguyễn Như Toản ; email: nntoan@daihocthudo.edu.vn

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Hoa bất tử hay còn gọi là cúc bất tuyệt (Xerochrysum bracteatum), là một loài thực vật thuộc họ Cúc (*Asteraceae*). Màu sắc của hoa cúc bất tử rất khác nhau, hầu như có tất cả các màu tự nhiên: Trắng, vàng, đỏ, tím, hồng, nâu, xanh, tạo nên một thế giới màu sắc vô cùng phong phú và đa dạng.... Chính vì vậy, hoa cúc bất tử đã nhanh chóng chiếm được vị trí cao trong thị trường hoa. (Lê Kim Biên, 2007) [1].

Trong xã hội ngày nay khi mà đời sống của người dân ngày càng được cải thiện và nâng cao, ngoài các nhu cầu về ăn, mặc, ở thì các nhu cầu mang tính tinh thần có vai trò ngày càng to lớn. Cây hoa cúc bất tử có đặc điểm cánh hoa màu vàng. Cánh hoa và lá bắc khô xác nên để được rất lâu, không tàn. Khi khô, hoa không đổi màu. Với những ưu điểm vốn có của mình, hoa cúc bất tử đã thay đổi hẳn thị hiếu người chơi hoa, đồng thời loại hoa này đã trở nên gần gũi, thân thiết với người tiêu dùng. Cùng với sự phát triển của nền kinh tế như hiện nay ở nước ta, nhu cầu chơi hoa nói chung và hoa cúc bất tử nói riêng cũng đã trở nên rất phổ biến đối với mọi nhà, mọi người. Nhưng trên thực tế, hoa cúc bất tử do Đà Lạt cung cấp không đáp ứng đủ nhu cầu chăm sóc và thưởng ngoạn loại hoa này.

2. NỘI DUNG

2.1. Đối tượng

- Vật liệu sử dụng trong nghiên cứu này là giống hoa cúc bất tử do nhà vườn chuyên trồng hoa cúc bất tử Nhật Thủy, thành phố Đà Lạt cung cấp.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

2.2.1. Kỹ thuật trồng

Kỹ thuật trồng cây hoa cúc bất tử về cơ bản có thể tiến hành theo quy trình chung, (Gieo hạt: Cấy chuyển cây con sang luống mới: Cấy chuyển cây con sang chậu: Chăm sóc: Thu hoạch; Thu hoạch nụ hoa; Thu hoạch cành). Nguyễn Xuân Linh và cs, (2005) [3]

Sau khi thu hoạch phân loại hoa đã cắt theo từng loại chất lượng khác nhau bó riêng vận chuyển đến nơi tiêu thụ.

2.2.2. Phương pháp xử lý số liệu

Số liệu thu thập được phân tích và sử lý theo các phương pháp thống kê sinh học. Quá trình tính toán sử lý số liệu được thực hiện theo chương trình Excel, được mô phỏng qua các bảng biểu.

2.3. Nội dung nghiên cứu

- Xác định tỷ lệ nảy mầm của hạt.
- Xác định tỷ lệ cây sống sau khi cấy chuyển ra đất.
- Đánh giá khả năng sinh trưởng và phát triển ở các giai đoạn.

3. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

3.1. Tỷ lệ nảy mầm của hạt

Khả năng nảy mầm thành cây con của hạt là một trong những yếu tố rất quan trọng, nó đánh giá chất lượng thu hoạch và bảo quản hạt giống ở vụ trước và sức sống cũng như khả năng sinh trưởng phát triển của cây trong giai đoạn sau này. (Nguyễn Quang Thạch và cs, 2002) [5].

Bảng 3.1: *Tỷ lệ hạt nảy mầm sau 30 ngày gieo*

STT	Lần gieo hạt	Số hạt gieo	Số hạt nảy mầm	Tỷ lệ hạt nảy mầm (%)
1	I	600	548	91,33
2	II	600	569	94,83
3	II	600	541	90,17
	Tổng số	1.800	1658	TB: 92,11

Kết quả thu được ở bảng 3.1 và hình 3.1 cho thấy cả 3 lần gieo hạt đều có tỷ lệ nảy mầm cao, cao nhất ở lần gieo hạt thứ II có tỷ lệ là 94,83%. Tỷ lệ hạt nảy mầm trung bình cả 3 lần thí nghiệm đạt 92,11%. Như vậy trong điều kiện khí hậu ở miền Bắc, hạt giống hoa cúc bất tử vẫn nảy mầm đạt tỷ lệ cao và có sức sống tốt, sau khi hạt nảy mầm thì cây con sinh trưởng phát triển rất nhanh và khỏe, sau 30 ngày chiều dài toàn thân đã đạt 3 - 4cm. Tuy nhiên, trong thời gian cuối tháng 10 khí hậu miền Bắc bắt đầu hanh khô, nên khi gieo hạt cần chú ý chế độ nước để giữ ẩm cho tốt, nếu không thì cây con dễ bị khô héo làm ảnh hưởng đến sức sống sau này.

Hình 3.1: *Cây con nảy mầm từ hạt sau 30 ngày*

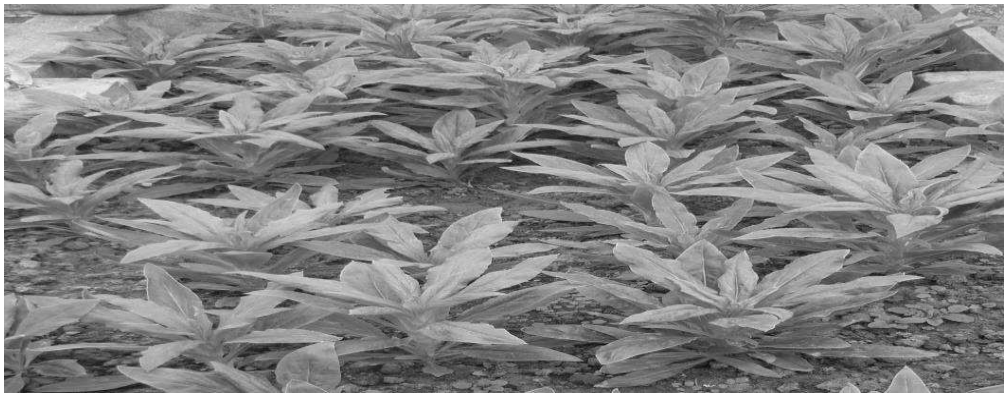
3.2. Tỷ lệ sống của cây con sau khi trồng

Cây con sau 30 ngày tuổi có chiều cao 3 - 4 cm được cấy chuyển sang các chậu và luống đất đã làm sẵn, nên trồng trên luống cao, dễ chống úng hạn. Giai đoạn đầu sau khi trồng cần chế độ chăm sóc đặc biệt vì nó ảnh hưởng trực tiếp đến sức sống của cây cũng như năng suất và chất lượng hoa giai đoạn sau này.

Bảng 3.2: *Tỷ lệ cây sống sau 7 ngày cấy chuyển*

STT	Lô thí nghiệm	Số cây con cấy	Số cây sống	Tỷ cây sống (%)
1	I	90	87	96,66
2	II	90	85	94,44
3	II	90	88	97,77
	Tổng số	270	260	TB: 96,29

Kết quả thu được ở bảng 3.2 cho thấy, cây con sau khi cấy chuyển có tỷ lệ sống khá cao, cao nhất ở lô thí nghiệm thứ II đạt 97,77%, tỷ lệ cây con sống trung bình là 97,77%. Nhìn chung cây cúc bất tử là cây hoa tương đối dễ trồng và chăm sóc, trong điều kiện nhà lưới cây sinh trưởng tốt và khá đồng đều.

Hình 3.2: *Cây cúc bất tử trồng trong nhà lưới sau 30 ngày cấy chuyển*

3.3. Sự sinh trưởng cây cúc bất tử giai đoạn sinh dưỡng

3.3.1. Sự sinh trưởng về chiều cao cây

Chiều cao của các cây được theo dõi ở từng giai đoạn khác nhau, bao gồm giai đoạn cây non, giai đoạn sinh dưỡng, giai đoạn sinh sản nhằm theo dõi khả năng sinh trưởng và phát triển của cây hoa cúc bất tử với điều kiện khí hậu tại Trại thực nghiệm sinh học nói riêng và điều kiện khí hậu miền Bắc nói chung.

Hình 3.3: *Cây cúc bất tử trong nhà lưới giai đoạn ra hoa*

Bảng 3.3: *Sự sinh trưởng về chiều cao cây**

STT	**Ngày đo số liệu**	**Số ngày sau cấy chuyển****	**Cao cây (cm)**
1	17/11/2010	15	8,92 ± 0,11
2	01/12/2010	30	20,91 ± 0,70